Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація вôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администрація „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к
на пôвъ року . 1 зр. 20 к
на чверть року . 60 к
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к
на пôвъ року 2 зр. 70 к
на чверть року 1 зр. 35 к
мѣсячно . . . . 45 к
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 107. | Нинѣ: гр. Гликерiѣ м. рим. Урбана | Завтра: гр. Вознес. Хр. рим. Вознесен. | Середа 13 (25) мая 1892. | Всхôдъ сонця 4 г. 12 м.; заходъ 7 г. 24 м. Баром. 767 терм. + 15·7° + 4·0°. | Рôкъ II.

Якъ выглядають у насъ робôтнѣ и варстаты.

Намъ здае ся, що ремѣсла и промыслъ въ нашôмъ краю пôдносять ся; може оно й такъ, може они й двигають ся на передъ, може й поступають, але въ робôтняхъ та варстатахъ нашихъ ремѣсниковъ та промысловцѣвъ того поступу не видко. Хто мае таку нагоду о тôмъ пересвѣдчити ся якъ инспекторъ промысловый п. Навратіль, той видить наглядно, що „не все то золото, що свѣтить ся.“ А треба признати, що п Навратіль безсторонно и объективно а при тôмъ не безъ певнои щирости осуджуе нашй вôдносины ремѣсничй и промысловй. Ось послухаймо, що вôнъ каже въ своѣмъ справозданю о нашихъ робôтняхъ и варстатахъ:

Въ дрôбнôмъ промыслѣ — каже инспекторъ промысловый — не поправилось въ робôтняхъ нѣчого. По малыхъ мѣстахъ мусять промысловцѣ бороти ся зъ нуждою и не держать нѣякои челяды, або що найбôльше одного, двохъ челядниковъ, котрй разомъ зъ майстрами дѣлять судьбу. О вôдповѣднôмъ уладженю варстатôвъ не може тутъ бути и бесѣды. По бôльшихъ мѣстахъ, а навѣть столичныхъ есть все якъ бувало давнѣйше. Робôтнѣ, котрымъ не можна бы нѣчого закинути, суть великою рѣдкостію. Приладôвъ вентиляційныхъ нема майже въ нѣякôмъ варстатѣ, а воздухъ, особливо же въ шевскихъ варстатахъ, есть убійчій.

Варстаты слюсарѣвъ, мосяжниковъ и столярѣвъ суть дуже лихо уладженй. Зимою лихо опалюють ся а челядь мусить страшно мерзнути. Въ декотрыхъ суть зелѣзнй печи до опалюваня, на котрыхъ варить ся заразомъ ѣсти, або пригрѣвае ся клейстеръ; теплота есть отже нерôвномѣрна а при тôмъ бувають ще й такй запахи, вôдъ котрыхъ не дуже здорово.

Въ гарбарняхъ есть велика нехарнôсть, вогкôсть, мало свѣтла; освѣтлене буває зле, вентіляціѣ нема нѣякои, воздухъ зôпсутый и дае ся вже зъ далека почути. Гарбарнѣ въ окрузѣ долиньскôмъ належать до найгôршихъ пôдъ взглядомъ уладженя и гіґіены. Вôдповѣдають условіямъ лишь „Перша гарбарня звязкова“ въ Ряшевѣ и нова гарбарня въ Станіславовѣ. Впрочôмъ осталось все по давному.

Пекарнѣ выказують тй самй хибы, що давнѣйше. Маґістратъ краковскій и Староство перемыске вмѣшали ся були свого часу въ сю справу и розслѣдивши ѣѣ комісійно выдали були заказъ, що въ многихъ льокаляхъ не вôльно робити челяди. Намѣстництво потвердило то орeчене, але трета инстанція наказала ще разъ розслѣдити сю справу и для того осталось все ще по давному. — Фабрики содовои воды, розповсюдненй нинѣ по цѣлôмъ краю, вôдзначають ся по найбôльшôй части нехарностію, а крôмъ того бувають тамъ часто нещасливй пригоды въ наслѣдокъ уживаня злыхъ апаратôвъ. — Въ млынахъ все ще нема уладжень, котрй забезпечали бы робôтниковъ вôдъ калѣцтва и смерти а властителѣ млынôвъ не хотять нѣякъ подбати о таке забезпечене своеи челяди. — Въ броварахъ львôвскихъ вôдносины также не поправили ся. Взôрцевый есть лишь броваръ Архікн. Альбрехта въ мѣсцевости Вепшъ въ живецкôмъ окрузѣ — Подôбно якъ млыны представляють ся такожъ и тартаки; и тамъ нема нѣякихъ уладжень, котрй забезпечували бы робôтниковъ вôдъ калѣцтва и смерти.

Фабрики мылна, всѣ малй, дають роботу що найбôльше 4 робôтникамъ, суть вогкй, дуже часто помѣщенй въ пивницяхъ, котрй не мають вôдповѣднои вентіляціѣ и наповненй суть нездоровыми выпарами. Рафінеріи нафты суть такожъ пôдъ многимы взглядами занедбанй, особливо въ округахъ дрогобицкôмъ, станіславôвскôмъ и коломыйскôмъ; въ горлицкôмъ окрузѣ уладжене рафінеріи поправило ся. Въ яслискôмъ окрузѣ есть одна рафінерія въ котрôй було вже кôлька нещасливыхъ выпадковъ и хочь она есть вôдъ 1889 р. въ руху, то все таки не мае ще консенсу.

Зъ фабрикъ сѣрничковъ представляесь найгôрше одна така фабрика въ окрузѣ долиньскôмъ. Въ друкарняхъ такожь нема ладу; найбôльше дае ся почути бракъ чистоты. Складачѣ самй не дбають про себе, не уживають верхнои одежи, а воздухъ въ робôтняхъ переповненый дымомъ зъ тютюну и порошкомъ зъ черенокъ. Робôтнѣ по карныхъ заведеняхъ не мають нѣякои вентіляціѣ, а поодинокй вôддѣлы суть переповненй працюючими Въ фабрикахъ асфальту и тектуры асфальтовои нема купелѣ потрѣбнои для робôтниковъ, черезъ що они выставленй при тôй роботѣ на всѣлякй нашкôрнй недуги.

Ото маленькій образокъ нашихъ робôтень и варстатôвъ; другимъ разомъ подамо про нещасливй пригоды въ нихъ.

Рада державна.

На вчерашнôмъ засѣданю Палаты пословъ вела ся дальша дебата надъ управильненемъ

9

Гіпнотизмъ.

(Дальше.)

Спытаймо жь теперь, де причина, що оденъ чоловѣкъ може вмовити въ другого, то, чого на дѣлѣ нема? Тутъ и заразъ покажесь намъ, що того рода зъявище мае свое жерело скорше въ тôмъ чоловѣцѣ, котрый знаходить ся въ станѣ гіпнотичнôмъ, якъ въ тôмъ, котрый его гіпнотизуе. Межи ними есть лишь та звязь, що першій въ станѣ гіпнотичнôмъ тратить зовсѣмъ свою волю и пôддае ся несвѣдомо воли гіпнотизера, а той знова може на него своею волею вплывати. Якъ однакожь переходить той вплывъ одного чоловѣка на другого, якъ вôнъ выкликуе въ нѣмъ змѣны, того ще доси не удало ся зъ всею точностію выслѣдити и мабуть ще довго не удасть ся Але перейдѣмъ до дальшихъ зъявищъ, якй выкликуе гіпнотизмъ въ змыслахъ чоловѣка.

Подôбно якъ змыслъ смаку и нюху, заострюесь въ гіпнотизмѣ такожь и змыслъ зору. Не треба однакожь думати, що зъ загіпнотизованого чоловѣка може стати ся якійсь ясновида, котрый при замкненыхъ очахъ буде мôгъ не то видѣти н. пр. сховану въ скрини якусь рѣчь, але ще и видѣти то, чого нема, що ще буде. Чоловѣкъ позôстае завсѣгды чоловѣкомъ мимо свого стану гіпнотичного и не прибере якоись надприроднои чудеснои силы. То що приписували давнѣйше, або ще й нинѣ приписують ясновидамъ, належить або до простыхъ байокъ, або обмежаесь на природнй, не для кождого, а найменше вже для мало або и зовсѣмъ необразованого чоловѣка легко понятныхъ зъявищъ. Око чоловѣка показуе въ станѣ гіпнотичнôмъ двояке зъявище: оно стаесь або менше чутливе на вплывъ свѣтла або знову далеко бôльше, якъ въ звычайнôмъ станѣ, якъ на явѣ; разъ стае стовпомъ другій разъ порушаесь зовсѣмъ свобôдно, якъ на явѣ. Въ станѣ гіпнотичнôмъ бувае однакожь то, що сила зору заострюесь дуже черезъ то, що чоловѣкъ звертае тогды свою увагу лишь въ одно мѣсце зъ выключенемъ всего иншого, що доокола него дѣе ся, и зъ вôдси то походить, що вôнъ може видѣти въ гіпнотизмѣ такй рѣчи, котрыхъ на явѣ нѣякъ бы не мôгъ видѣти. Загіпнотизованй можуть н. пр. въ зовсѣмъ темнôй комнатѣ вôдчитати письмо, котре ще на пять мінутъ передъ тымъ не могли на явѣ вôдчитати. Тй, що мають въ станѣ гіпнотичнôмъ замкненй очи, видять все таки ще трошки крôзь шпарку мѣжь повѣками, бо они не стулять очей такъ, щобы вже нѣчого не могли добачити. Дуже цѣкавый есть такожь досвѣдъ, якій зробивъ Берґзонъ на однôй загіпнотизованôй особѣ. Вôнъ державъ книжку передъ собою, обернену до загіпнотизованого окладинками, а мимо того та особа читала то, що було въ книжцѣ написано. Письмо книжки вôдбивало ся въ очахъ гіпнотизера якъ въ зеркалѣ; чоловѣкъ въ звычайнôмъ станѣ бувъ бы того не доглянувъ и дрôбненьке письмо зъ очей не мôгъ бы бувъ вôдчитати, у загіпнотизованого же бувъ змыслъ зору такъ заостреный, що вôнъ видѣвъ добре въ очахъ другого то письмо, що вôдбивалось въ нихъ зъ книжки и бувъ въ силѣ его вôдчитати.

Въ такій самъ способъ дѣе ся и то, що загіпнотизованй можуть дуже легко розпôзнати одну зъ помѣжь кôлькохъ картъ, оберненыхъ до нихъ вôдворотною стороною. Гіпнотизеръ вмовить н. пр. въ загіпнотизованого, що на котрôйсь зъ картъ есть портретъ когось изъ его знакомыхъ; замѣшае вôдтакъ карты и каже загіпнотизованому шукати ту карту зъ портретомъ, а вôнъ ѣѣ за кождый разъ знайде. Есть то рѣчь зовсѣмъ природна, котру може удати и кождый чоловѣкъ, але по довшôй вправѣ и тогды, коли цѣлу свою увагу зверне лишь на карты. Въ нихъ вôдшукае вôнъ скоро певнй знаки, по котрыхъ вôдрôзнить одну карту вôдъ другои; у гіпнотизованого есть увага выключно лишь на карты звернена и длятого вôнъ легко вôдшукуе въ нихъ ту, котрои ему потреба.

Що до слуху, то, о скôлько доси досвѣды поучили, можна лишь то сказати, що вôнъ найменше есть приступный на вплывы гіпнотичнй, але заострюесь пôдъ тыми вплывами такъ само якъ и другй змыслы. Дуже цѣкаве и характеристичне есть то, що загіпнотизованй чують дуже часто лишь того, хто ихъ загіпнотизувавъ, а для всѣхъ другихъ суть глухй.

Дуже цѣкавй зъявища выкликуе гіпно-

валюты. Промавлявъ насамперѣдъ пос. Плеѣнеръ и заявивъ, що его партія есть длятого за управильненемъ, бо хотѣла бы, щобы ажіо не хитало ся, не ишло нѣ въ гору, нѣ не опадало. Лѣвиця застерѣгае собѣ повну свободу въ комісіи. — Дуже остро выступавъ противъ валюты пос. Люеґеръ, и покликувавъ ся на то, що таки̂ поваги якъ проф. Зісъ и Найвіртъ суть противни̂ золотôй валютѣ, бо видять въ нѣй шкоду для державы. Бесѣдникъ назвавъ всѣхъ тыхъ, що промавляли за золотою валютою ворогами державы, (президентъ давъ ему за то нагану) а Поляковъ просивъ, щобы они въ сѣй справѣ були автономістами и голосували такъ, якъ ихъ нарôдъ хоче. — Пос. Шнайдеръ доказувавъ, що валюта золота доведе до дефіціту, а той до збôльшеня податкôвъ. — Пос. Бянкіні (Хорватъ) промавлявъ противъ валюты и жалувавъ ся на то, що нови̂ грошѣ не будуть мати хорватскои написи. Слѣдуюче засѣдане назначено на нинѣ.

Зъ рускихъ товариствъ.

Дня 5 с. м. вôдбуло ся отворене читальнѣ „Просвѣты“ въ мѣсточку Кривчу коло Борщева. Рано вôдправили мѣсцеви̂ священики оо.: Лушпиньскій и Ник. Семенôвъ богослужене, а по полудни о 3-ôй годинѣ вôдбулось отворене читальнѣ.

Народу зôйшло ся такъ богато, що обѣ хаты ч. господаря Николая Яловега и цѣле подвôре були биткомъ наповнени̂, а крôмъ того ще на улици стояло много людей. Зъ интеліґенціѣ явилось також поважне число участникôвъ, а то: о. Ил. Алексевичь зъ Бабинець разомъ зъ женою и донечкою, кс. Стасицкій мѣсцевый парохъ латиньскій, панѣ Б. Левицка учителька зô Сапогова разомъ зъ своею сестрою, панѣ Ольга Ляторовска, п. Стефанюкъ учитель зъ Нѣвры, п. Пашковскій мѣсцевый учитель и п. Бордахъ завѣдатель мѣсцевои почты. Крôмъ того явились оба мѣсцеви̂ священики зъ родинами.

Зборы отворивъ о. Лушпиньскій, заохочуючи щирою и горячою примовою всѣхъ своихъ парохіянъ, мѣжь котрыми вôнъ проживъ сорокъ кôлька лѣтъ, щобы всѣмъ серцемъ и душею придержували ся народного прапору, щобы крôмъ щоденнои працѣ брались и до образованя свого розуму. Самъ розумъ природный безъ образованя не выстане въ теперѣшныхъ часахъ, длятого треба его просвѣчати, а найвôдповѣднѣйша на се читальня. По промовѣ вôдспѣвали всѣ присутни̂ на зазывъ о. Лушпиньского трикратне „Многая лѣта“ въ честь Є. Вел. Цѣсаря.

Вôдтакъ наступивъ вôдчитъ про долю руского народу вôдъ найдавнѣйшихъ часôвъ ажь по теперѣшну добу. Сей вôдчитъ горячои рускои патріотки Вп. панѣ Тересы Семеновои, жены мѣсцевого сотрудника, дуже припавъ до вподобы зôбранымъ и живи̂ оплески та оклики „славно“ були нагородою для Впов. прелеґентки. — Не менше горячи̂ а щири̂ були слова п. Городыского, пѣвця и господаря зъ Горошовы, котрый заохочувавъ своихъ братôвъ, щобы брали ся до просвѣты, бо тою дорогою можуть запевнити собѣ красну долю, а инакше бурянъ придушить слабоньку руску цвѣтку. Вôнъ забиравъ ще кôлька разôвъ слово, а вôдтакъ ще деклямувавъ Шевченка „Гамалію“.

Опôсля промавлявъ о. Н. Семенôвъ, а зачавши словами: „Борѣте ся поборете, вамъ Богъ помагае, за васъ сила, за васъ воля и правда святая“ — горячо заохочувавъ до просвѣты, вказуючи щобы вступати въ слѣды за тыми щирыми серцями рускими, котри̂ пôднесши прапоръ народный, взывають всѣхъ сынôвъ Руси до працѣ на нивѣ народнôй. Звернувши увагу на овочѣ, яки̂ выдали читальнѣ, желавъ, щобъ и та читальня була розсадникомъ, зъ котрого мають выйти вѣрни̂, тверди̂, непоколебими̂ сыны Руси. — Промавлявъ ще вôйтъ зъ Худіевичь, и заохочувавъ селянъ, щобъ брали ся до просвѣты, бо безъ неи нема для насъ долѣ. При тôмъ высказавъ радôсть, що сей кутъ зачинае будити ся, а передо всѣмъ Кривче яко осередокъ цѣлого кута. Зять его, дякъ зъ Худіевичь, деклямувавъ стихъ: „Про читальню“ Данила Млаки.

По тыхъ промовахъ выбрано выдѣлъ, въ складъ котрого вôйшли: Голова Всч. о. Н. Семенôвъ, заступникъ господарь Стефанъ Бойко, секретарь учитель Пашковскій, бібліотекарь госп. Николай Яловега, скарбникъ госп. Димитрій Яловега, контрольоръ пѣвець Титъ Малицкій. По сѣмъ наступивъ виисъ членôвъ. Всѣхъ вписало ся 80 членôвъ, а присутни̂ гостѣ вписали ся яко почетни̂ члены, зложивши свои датки на цѣль читальнѣ.

Вкôнци голова читальнѣ подякувавши всѣмъ зôбранымъ за щиру участь въ народнôмъ торжествѣ, а прибувшимъ гостямъ за щирый ихъ трудъ — внѣсъ ще разъ многолѣтство Є. Вел. Цѣсареви, вôдтакъ всѣмъ гостямъ прибувшимъ, всѣмъ членамъ читальнѣ и всѣмъ зôбранымъ. Въ часѣ цѣлого торжества вôдспѣвано, крôмъ парастасу на початку, правленого трема священиками, ще и свѣтски̂ пѣснѣ: Миръ вамъ братя, Де есть руска вôтчина, Стоить яворъ надъ водою, Погуляемъ сю нôчь и маршове Христосъ воскресе. Торжество протягнуло ся до самого вечера, а нарôдъ розходивъ ся дуже а дуже одушевленый. Выдѣлъ читальнѣ обговоривъ заравъ, по торжествѣ важнѣйши̂ справы. Въ часѣ сего торжества дали ся чути много̂ голосы, чи бы головный выдѣлъ „Просвѣты“ не схотѣвъ де незадовго устроити свои зборы въ сѣмъ кутѣ або може чи не скликати бы яке вѣче, котре конечне потрѣбне для розбудженя народу въ сѣмъ кутѣ, бо ту чогось подôбного вѣхто не чувавъ анѣ не бачивъ. Зборы або вѣче могли бы вôдбути ся въ Борщевѣ або въ Мѣльници.

Переглядъ політичный.

Его ц. к. Выс. Найдост. Архікнязь Альбрехтъ приѣхавъ нинѣ рано до Львова.

Черновецка Gaz Pol. доносить, що бар. Василько выѣхавъ до Вѣдня въ справѣ именованя одного члена до буковиньского Выдѣлу краевого. Зачувати, що правительство настае конче на то, щобы въ Выдѣлѣ засѣдавъ и оденъ Русинъ.

У Вѣдни розôйшлась чутка, походяча нѣбы то зъ кругôвъ парляментарныхъ, що дръ Дунаевскій мае назадъ вернути до службы державнои.

Французскій міністеръ вôйны постановивъ збôльшити военну силу Францiѣ и предложивъ проектъ закона, пôсля котрого часъ службы въ резервѣ при активнôй арміи мае бути пôдвысшеный зъ 7 на 10 лѣтъ, а въ територіяльнôй арміи зменшеный о 3 роки.

Вѣсть, будьто бы кн. Фердинандъ болгарскій мавъ женити ся зъ княг. Летіціею Бонапарте, есть безосновна. Князь перебувае теперь у Вѣдни зъ вôдки за кôлька днѣвъ выѣде на купели.

Прихильнôсть, яку заявила Румунія Болгаріи въ звѣстнôй справѣ выкрытя бомбъ

тизмъ на людехъ що до ихъ памяти. Переважна часть людей, пробудившись изъ сну гіпнотичного, не знае зовсѣмъ нѣчого не памятае, що зъ ними дѣялось; не знають нѣчого, що чули и що говорили. Декотри̂ особы пригадують собѣ по трохи, що зъ ними дѣялось а декотри̂ навѣть знають, що они щось въ снѣ гіпнотичнôмъ забули. Загально однакожь можна сказати, що особы котри̂ легко западають въ глубокій сонъ гіпнотичный, тратятъ зовсѣмъ память и то въ дуже дивный спосôбъ. Припустѣмъ, що когось загіпнотизуе ся разъ, а въ кôлька днѣвъ опôсля другій разъ. Спытати его вôдтакъ въ гіпнозѣ, що вôнъ робивъ або говоривъ въ часѣ межи першимъ а другимъ загіпнотизованемъ, то вôнъ не знае. За то пригадуе собѣ дуже добре, що зъ нимъ дѣялось пôдчасъ першого загіпнотизованя. Колижь знову спытати его на явѣ, що дѣялось зъ нимъ пôдчасъ гіпнозы, то вôнъ не буде знати. Выходить зъ сего, якъ колибъ въ чоловѣцѣ проявляла ся якась двояка натура, двояка память, одна звычайна, природна, а друга нѣбы штучно выкликувана гіпнотизмомъ. Того рода чоловѣкъ пригадуе собѣ на явѣ лишь то все, що робивъ и чувъ на явѣ, а въ станѣ гіпнотичнôмъ лишь то, що зъ нимъ дѣялось пôдчасъ того стану.

Цѣкавый пôдъ симъ взглядомъ есть слѣдуючій примѣръ. Въ мѣстѣ Бордо, жила купчиха, знана въ цѣлôмъ свѣтѣ пôдъ именемъ Феліда. Звычайно була она сварлива и забурмошена, але вôдъ часу до часу дôставала нападôвъ гістеричныхъ и тогды переходила въ другій станъ, въ котрôмъ бувала весела. Та змѣна наставала у неи зъ разу дуже зъ рѣдка, але пôзнѣйше чимъ разъ частѣйше. Коли на ню напала хвиля сварлива, то она не пригадувала собѣ нѣчого зъ тои хвилѣ, коли була весела; противно же, коли була весела, то памятала дуже добре, що робила и що дѣяло ся зъ нею тогды, коли она була весела. Той двоякій станъ еѣ мѣнявъ ся такъ, що она зъ одного переходила въ другій. Зъ разу бувала она найдовше зле настроена, а веселôсть лишь рѣдко коли на ню находила; пôзнѣйше ставала она чимъ разъ частѣйше веселою и була нею довше, ажь наконець сей другій станъ еѣ ставъ ся у неѣ звычайнымъ, а сварливôсть находила на ню не довше якъ на годину. Та змѣна наставала въ нѣй такъ поволи и постепенно, що лишь еѣ чоловѣкъ добачавъ то на нѣй. Але зъ тою змѣною наставъ и клопôтъ для неи. Коли ѣй хтось въ таку примховату пору щось сказавъ, або щось замовивъ у неи, то она все то забувала; колижь було ѣй що сказатъ въ еѣ веселôй порѣ, то она памятала то добре, хочь на ню найшла й примха. Вкôнци почала она уважати свôй давный незвычайный станъ за звычайный, а давный звычайный за слабôсть, котра еѣ мучила и шкодила въ еѣ занятю.

Не треба однакожь думати, щобы чоловѣкъ въ станѣ гіпнотичнôмъ вже все забувавъ, що коли небудь знавъ; вôнъ забувае лишь то, що для него було на явѣ, такъ сказати бы, лишь переходячимъ, що не осталось глубоко въ его памяти, отъ якъ н. пр. то, що его лишь хвилево занимало на явѣ. То однакожь, що глубоко врѣзалось въ его память, чого вôнъ н. пр. по довгôмъ трудѣ и вправѣ научивъ ся, то остаесь ему въ памяти и въ станѣ гіпнотичнôмъ. Правда, що можна вмовити въ чоловѣка въ станѣ гіпнотичнôмъ, що вôнъ чогось не знае, хочь на дѣлѣ вôнъ то знае. Можна н. пр. сказати такому, котрый добре знае языкъ нѣмецкій: „Вы не знаете по нѣмецки“ и загіпнотизованый дѣйстно не буде знати. Але въ сѣмъ зъявищи есть инше дѣло; тутъ не стае загіпнотизованому лишь свѣдомости того знаня, але черезъ то вôнъ ще не забувъ зовсѣмъ, и коли верне свѣдомôсть, вôнъ знову собѣ пригадае. Зъявище се можна бы тымъ пояснити, яке стрѣчаемо у старыхъ людей; въ ихъ памяти есть згадка и зъ наймолодшихъ лѣтъ, лишь затратилась хвилево свѣдомôсть о нихъ, колижь прийде вôдповѣдна нагода, то свѣдомôсть выдобувае десь зъ глубины ихъ памяти и найстарши̂ згадки.

Наконець треба тутъ ще згадати про фальшиви̂ понятя, яки̂ можна выкликувати въ чоловѣцѣ въ станѣ гіпнотичнôмъ. Въ попереднôмъ видѣли мы, яки̂ змѣны выкликуе гіпнотизмъ въ змыслахъ чоловѣка. Зъ вôдкижь може то походити, що коли загіпнотизованому показати на столець и сказати, що то левъ, або на дерево, що то песъ — вôнъ въ то повѣрить и дѣйстно видить въ тыхъ предметахъ згадани̂ звѣрята? Его очамъ мусить ся конче представляти столець яко столець, а дерево яко дерево, бо то есть працѣ правило фізичне, котре не дасть ся нѣякъ змѣнити;

въ Рущуку и Ґалацу, выдвигнула въ Софіи гадку союза Болгаріє въ Румуніею. Тамъ вказують на то, що Румунія и Болгарія мають въ Россіи одного и того самого ворога, тожь зовсѣмъ природно, щобы они получили ся противъ него. Гадка та однакожь поки що не мае выгляду на переведене єѣ въ дѣйстность.

Новинки.

Львôвъ дня 24 Мая.

— **Громадѣ Старогородъ**, въ повѣтѣ сокальскôмъ, удѣливъ Є. Вел. Цѣсарь 100 зр. запомоги на будову церкви.

— **Именованя**. Є. Вел. Цѣсарь именувавъ звычайного професора політехніки у Львовѣ, Ивана Франкого, краєвымъ инспекторомъ шкôлъ. — П. Міністеръ скарбу надавъ посаду секретаря скарбу для фаху салінарного при краєвôй Дирекціи скарбу у Львовѣ, управителеви гôрничному и гутничому Ернестови Пехай-Фельсайсови. — П. Міністеръ рôльництва именувавъ инспекційного адъюнкта лѣсництва, Станіслава Ґуклера, комісаремъ лѣсництва при вôддѣлѣ технічно-лѣсничôмъ въ політичнôмъ зарядѣ.

— **Є. Ексц. П. Намѣстникъ** ґр. Бадені вернувъ вчера пополудни зъ Вѣдня до Львова.

— **Є. Ексц. Маршалокъ краєвый**, кн. Евст. Санґушко, повернувъ до Львова.

— **Перенесеня**. Дирекція почтъ и телеграфôвъ перенесла асистентôвъ почтовыхъ, Бронислава Березиньского зъ Подзамча до Бродôвъ и Маєра Фрайберґера зъ Бродôвъ на Подзамче.

— **Инспекціѣ**. Начальный директоръ почтъ и телеґрафôвъ, радникъ Двору, п. Сеферовичь, перебувавъ сими днями въ Тернополи, вôдки поѣхавъ до Пôдволочискъ на инспекцію урядôвъ почтовыхъ.

— **Пôвденна наука**. Шкôльна Рада окружна въ Бродахъ на представлене кружка учителѣвъ ухвалила, щобы пôвденна наука шкôльна въ тамошнôй школѣ женьскôй тревала до кôнця року. Заряджене оказало ся доси дуже хосенне.

— **Здоровле пос. Юл. Романчука** такъ постепенно поправляє ся, що єсть надѣя, що вôнъ ще передъ кôнцемъ сеи сесіѣ парляментарнои буде мôгъ выѣхати до Вѣдня.

— **Повени**. Зъ Черновець доносять до Przegląd-у, що въ наслѣдокъ ненастанныхъ дощѣвъ выступивъ Прутъ зъ берегôвъ, та залявъ околичнѝ мѣсцевости.

— **Варвару Паливоду**, що то задушила свою новонароджену дитину, засудивъ судъ на пôдставѣ вердикту судьѣвъ присяжнихъ на пôвтора року тяжкои вязницѣ.

— **Мавъ щастє та не мавъ розуму**. Въ Бориславѣ лучила ся ось така пригода: Зарôбникъ, Павло Хронь зъ Новосѣлокъ, выпросивъ собѣ таки свои заробленѝ двѣ шѣстки у свого касіра, Янкля Вандера, щобы поставити на льотерію, та сказавъ: Якъ выграю, то одна половина вамъ, а за другу напю ся зъ добрыми людьми таки у панѣ касіровои. Янкель давъ Хроньови жаданѝ двѣ шѣстки, а той пôшовъ та поставивъ на три „люмеры“ и за тыждень дôставъ вôдъ колектанта ажь 6 зр. Приносить Павло выгранѝ грошѣ до Янкля и каже: „Було щастє, отже вамъ три и менѣ три подѣломъ“. Янкель заглянувъ до своеи нотатки, выдививъ ся вôдтакъ на Павла й каже: „Брешешь Хруню Павлуню! Ты терно вигравъ на кôлька сотокъ! Я ту маю записанѝ нумеры.... Ты мене хочешь вдурити!“ — „Бôгмежь бо, хрестъ святый! клене ся Хронь — щобы менѣ се та то стало ся, якъ я бôльше дôставъ. Коли не вѣрите менѣ, то идѣть до Хаскля та спытайте ся, чи не правду кажу“. — Янкель змѣркувавъ, що Павло каже правду, и пôшовъ до Хаскля и каже: „Ты обтуманивъ хлопа, бо заплативъ єму за амбо 6 зр., а собѣ задержавъ кôлька сотокъ за терно. Коли хочешь, то подѣли ся честно зô мною выграными грôшми и вôддай цѣлу мою половину“. — Але колектантъ Хаскель Шіфманъ прудкій зъ натуры выкинувъ Вандера за дверѣ а той пôшовъ тогды просто до жандармеріѣ и давъ о всѣмъ знати. Ще того самого дня арештувала жандармерія Шіфмана и вôдставила его до суду въ Дрогобичи, де теперь веде ся слѣдство; оно выкаже, чи дѣйстно Хронь мавъ щастє а не маючи розуму, давъ ся обдурити, чи Вандеръ изъ злости кинувъ таке подозрѣне на свого одновѣрця.

— **Песъ выкрывъ убійство**. Въ Судовôй Вишни породила минувшои суботы рано служниця зъ тамошного двора, Тереска, въ стоячôй пусткою пивници незаконну дитину. А що она вже є матерею одного незаконного хлопчика отже загадала позбутись другои дитины. Въ тôй цѣли насыпала новонародженому въ ротъ пѣску, и якъ дитя задушило ся, лишила тамъ, а сама взяла ся до звычайнои роботы, якъ бы нѣколи нѣчого не зайшло. Тымчасомъ до пивницѣ зайшовъ песъ и вытягнувъ тѣло дитины на улицю, де побачили люде и вôдогнали пса. Пôдозрѣне упало заразъ на Тереску и єѣ арештовано.

— **Карыдостойна забавка**. Якійсь збыточникъ кинувъ оногды рано каменемъ на ѣдучій зъ Кракова до Львова поѣздъ зелѣзничій межи Мшаною а Зимноводою, и поцѣливъ въ вôкно. Оскалка зъ шибы покалѣчила одного подорожного въ лице.

— **Двоженьство**. Львôвска поліція арештувала Людвика Кршечковского, котрый оженивъ ся въ 1878 р. зъ панною Вандою Квятковскою, повѣнчавъ ся въ костелѣ катедральнôмъ у Львовѣ дня 5 мая тогожь року а опôсля въ недовгôмъ часѣ зъ жѣнкою розôйшовъ ся. Не постаравши ся о уневажнене першого супружества, Кршечковскій повѣнчавъ ся въ бернардиньскôмъ костелѣ дня 14 мая с. р. другій разъ зъ панною Ядвигою С. Въ кôлька днѣвъ по вѣнчаню зъявивъ ся въ мешканю Кршечковского поліційный урядникъ и возвавъ его до сейчасового ставленя ся на поліційнôй инспекціи. Тамъ признавъ ся Кршечковскій, що оженивъ ся другій разъ, але що перше вѣнчанє неважне, бо вôнъ бувъ тогды малолѣтвный, та що впрочôмъ вôнъ повернувъ зъ Кієва, де перейшовъ бувъ на православіє. Справу вôддано судови. Кршечковскій бувъ давнѣйше купцемъ, а теперъ властителемъ бюра раєня службы.

— **Самоубійство и дезерція**. Въ Пиковичахъ пôдъ Перемышлемъ оденъ воякъ вôддѣлу польнои артілеріѣ, стоячого тамъ залогою, вôдобравъ собѣ житє выстрѣломъ зъ револьверу на вартѣ, а другій воякъ зъ того самого вôддѣлу утѣкъ.

зъ стôльця прецѣ не зробить ся, хочь бы въ очахъ загіпнотизованого, левъ. Се зъявище трудно вже пояснити и годѣ точно сказати, якъ то дѣє ся въ головѣ загіпнотизованого; можна лишь догадувати ся, що коли даный образъ якогось предмету переходить до свѣдомости загіпнотизованого, то по дорозѣ вôнъ змѣняє ся такъ, що выкликує въ нѣмъ фальшиве понятє, понятє то, котре єму хтось поддавъ, а не то, котре безпосередно дѣлає на его змыслы. Що такъ єсть, то можемо видѣти и зъ сего примѣру: Брайдъ давъ однôй загіпнотизованôй жѣнцѣ оденъ правдивый фіялокъ, а два другѝ вмовивъ въ ню, що то фіялки. Она сказала тогды, що оденъ зъ нихъ єсть „тревальшій“, а коли вôнъ єѣ спытавъ, чому? — то она вôдповѣла, що тамтѝ два другѝ суть плоскѝ, якъ бы намальованѝ. Зъ того вже видко, що правдиве понятє, закимъ прийшло до свѣдомости загіпнотизованои, змѣнило ся по дорозѣ. Впрочôмъ не можна вмовити нѣколи въ загіпнотизованого то, чого вôнъ нѣколи въ житю не видѣвъ и не чувъ та не мавъ передъ тымъ вже того понятя. Єсть то таке саме зъявище якъ въ звычайнôмъ снѣ: чоловѣкови, що нѣколи не видѣвъ льва нѣ живого, нѣ намальованого, анѣ не чувъ якъ вôнъ выглядає, то вôнъ єму и не приснить ся, а въ такого загіпнотизованого чоловѣка не можна вмовити понятє льва.

(Дальше буде).

Всячина.

— **Якъ вышукувати жерела воды?** Одна варшавска ґазета подає два способы, якими можна вышукувати въ земли жерела воды, коли бы н. пр. хтось хотѣвъ выкопати собѣ керницю. Перший зъ тыхъ способôвъ, котрый можна бы назвати науковымъ, єсть такій: Бересь негашеного вапна, сѣрки, ґрыншпану и ладану (бѣлои мірры), всего по 5 лутôвъ. Все товче ся мѣлко въ моздѣри и мѣшає ся добре зъ собою, вôдтакъ сыпле ся мѣшанину въ новый поливаный горнець и прикрывае ся вовною, що сама опадае зъ овець; тои вовны треба также взяти 5 лутôвъ. Вôдтакъ накрывае ся горнець новою поливаною покрышкою и важить ся его зô всѣмъ тымъ дуже докладно, выкопує ся въ земли ямку на стопу глубоко и вкладає ся въ ню горнець, по 24 годинахъ выймає ся горнець и знову важить ся его докладно. Коли горнець стративъ на вазѣ, то нема въ тôмъ мѣсци воды и треба єѣ шукати деинде закопуючи горнець въ землю. Колижь горнець важить бôльше, якъ передъ тымъ (бо мѣшанина въ нѣмъ натягнула воды въ себе) н. пр. 2 луты, то вода буде на 75 и пôвъ стопы глубоко, коли важить 8 лутôвъ, то на 25 стôпъ, а коли важить ажь 10 лутôвъ бôльше, то вода знайде ся на 12 и пôвъ стопы глубоко.

Другій способъ єсть такій: Обчищує ся землю зъ травы и вечеромъ, коли земля єсть суха, кладе ся на ню овечу кожу вовною до горы, а на серединѣ єѣ кладе ся свѣже куряче яйце и прикрывае ся его новымъ неполиваным горшкомъ. На другій день рано здоймає ся горнець, а коли вовна и яйце пôдъ горшкомъ будуть покрытѝ росою, то знакъ певный, що вода єсть близько пôдъ верхомъ. Колижь яйце буде сухе, а лишь вовна пôдъ горшкомъ буде покрыта росою, то вода знаходить ся глубоко. Колижь анѣ на вовнѣ анѣ на яйци нема росы, то нема й воды въ земли.

Вôдозва.

Товаришки Русинки! Въ порозумѣню зъ деякими Подругами загадали мы занятись придбанемъ фондôвъ на поставлене памятника Тараса Шевченка. Въ тôй цѣли постановили мы кожда зъ насъ жертвувати якусь власноручну роботу, — чи то зъ гафтôвъ, чи вышивокъ, чи малюнкôвъ, чи плетѣнокъ и пр., що котра умѣє,— на базаръ чи льотерію фантову, зъ котрои весь доходъ призначуємо на повысшу цѣль.

Знаючи, що якъ намъ, такъ и всѣмъ другимъ нашимъ Товаришкамъ справа поставленя такого памятника рôвно лежить на серци и що й они зъ найбôльшою готовостію приступлять до того дѣла, — повѣдомляємо ихъ о тôмъ нашôмъ постановленю и завзываємо до спôльнои працѣ. Не менче просимо пояснити сю справу и Посестрамъ нашимъ, дѣвчатамъ мѣщаньскимъ та селяньскимъ, та запросити ихъ до спôвучасти. Малѝ уставочки, ковнѣрочки, поясы, запаски, ґерданы и прочѝ ихъ роботы оцѣнить ся рôвно а навѣть высше, якъ нашѝ свѣтовѝ роботы, а лепта ихъ буде стократно бôльша нѣжь наша.

Щобы можна порѣшити, коли далобъ ся таку льотерію чи базаръ урядити, просимо зголосити найдальше до 1-го вересня сего року: хто и якою роботою причинить ся до згаданои цѣли и до якого часу обовязуєсь єѣ доставити. Всякѝ заявленя про спôвучасть подадуть ся до прилюдной вѣдомости для контролѣ и для заохоты другихъ.

Зôбранѝ роботы передадуть ся нововзавязуючому ся „Клюбови Русинокъ у Львовѣ“ зъ призначенемъ на маючу устроитись льотерію фантову чи то на базаръ.

Було бы пожадане, щобы першу льотерію чи базаръ зъ тыхъ працъ дало ся устроити вже передъ Рôздвомъ Христовымъ сего року—въ часѣ, коли розводить ся найбôльше дарункôвъ. Тогды могла бы и розпродажь рѣчей скоро укôнчитись, а мы малибъ то вдоволене, що перший грôшь на здвигнене памятника руско-украиньскому Кобзареви, котрый такъ чудово выспѣвувавъ долю дѣвочу, поплывъ зъ нашихъ рукъ.

Всякѝ переписки въ повысшôй справѣ просимо адресувати до пôдписанои:

Ирина Герасимовичôвна въ Яновѣ пôдъ Львовомъ.

Телеграмы.

Вѣдень 24 мая. Ново именованый президентъ Буковины бар. Кравсъ одержавъ звѣзду до командорского хреста Франц Іосифа. Президентъ суду окружного въ Сяноку Фр. Залескій именованый віцепрезидентомъ высшого суду краєвого въ Краковѣ.

Прага 24 мая. На зборахъ староческихъ пословъ ухвалено стремѣти до помиреня ся въ Молодочехами.

Копенгаґа 24 мая. Царь зъ родиною приѣхавъ вчера о 11 год. передъ полуднемъ. Принятє було велике.

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

ИНСЕРАТЫ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.